

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXI. évfolyam 9. szám, 2017. Október

OKTÓBER 6.

A történelem számos példája tanúsítja, hogy ki-magasló történelmi tetteket kis népek, kis közösségek is képesek véghezvinni. E képességüket a körülmények kényszerítő ereje és a közösség készültségi állapota határozza meg.

1849 októbere lezárja a másfél évig tartó, a győzelem erejével kecsegtető szabadságharcok. A szabadságharc semmilyen áldozat nem lehetett túl nagy, a lángoló hazaszeretet erősítette harcosainkat, sikereik is erősítették bennük a reményt, és valóban a Hasburg-birodalomnak nem sikerült végeznie a forradalommal és a szabadságharcokkal. A bécsi udvar 1849 április 26-án hivatalosan is kérte az orosz haderő beavatkozását, a cár igennel válaszolt, és elrendelte az intervenció megindítását.

Az intervenció előtt szinte általános volt az optimista hangulat, sokan nem is hittek az orosz beavatkozásban. Az ellenség hatalmas erőfölénye ellenére a magyar-székely haderő mindaddig védte a szülőföldet, ameddig erre emberileg lehetősége volt.

A szomorú véget ismerjük: bármekkora is volt a veszteség, a harcok felemelő érzését utólag is érezhetjük, hogy a magyarok SZABADSÁGUKÉRT a kilátástalan harcot is vállalták.

Az ádáz bosszúállás példát akart statuálni Aradon október 6-án, egy évszázadra biztosítani a rendet, nyugalmat és békességet, példát mutatni egész Európának, hogyan kell elhallgattatni a rebellis magyarokat.

Október 6-án az Aradon kivégzett tábornokokra, az „aradi tizenháromra” emlékezni kötelességünk, de a megtorlás még ennél is borzalmasabb volt. Csak a nemzetközi felháborodásnak köszönheti a magyarság, hogy nem hajtottak végre minden halálos ítéletet (500-nál is többet).

Ne feledjük, a „magyar Golgota” vértanúinak nevét és emlékét: Aulich Lajos, Desseffy Arisztid, Lahner György, Kiss Ernő, Knézics Károly, Nagy sándor József, Török Ignác, Lázár Vilmos, Schweidel József, Pöltemberg Ernő, Vécsey Károly,

Megemlékezés Borszéken

fotó: facebook/Zimmethausen Szakliceum

Damjanich János. ÁLDOTT legyen még a poruk is! Ekkora áldozat nem lehetett hiábavaló!

Nagy úrt hagyott a magyarságban Petőfi Sándor halála is, hiszen már életében fellángoló eszmének számított; hirtelen, túl korai eltűnése úgy hatott a népre, mint ahogy a földre szállt szabadság-isten magára hagyná az embert.

Az emlékezet azóta sokszor szoborba merevítette a költőt, Szabó Gyula verse ember-

közbe hozza. Tudjuk a menekülő élet a bűni kaptatón nem tehetett mást, futott az életért, nem megfutamodott, hiszen üldözőivel szembefordult, „szemből, halál” -ha már halni kell.

„Fut egy ember a bűni kaptatón,
egy civilruhás, fegyvertelen, nyurga ífjú ember,
fut, mint mindenki,
fél, mint mindenki,
élni akar, mint mindenki,
nem mese az örült, rémülésteli, zavart ész,
nem áll meg, hogy kivegye szemfogát
s letegye az út szélére az utókornak,
nem áll meg, hogy szembeforduljon a lándzsával,
a dacos gallérral, ágy underral szembeszavalja:
„ott essem el én a harc mezején,
Ott folyjon az ifjúi vér ki szivemből”,
fut, mert nem akarja, hogy leszúrják, vérébe heverjék, lefut az útról, mint a nyúl, a kukorica közé, gyenge ember, halandó parány: inkább szeretne kuloricatáblában élve maradni, mint emléktáblákban halhatatlan.”

A feltételizett igazsághoz hozzátartozik a mítosz, a legenda is. Petőfi egyike a magyar nép mítoszainak. Általa fordul önmaga felé a nép, hogy tisztázza, milyen vonásokkal különbözteti meg helyét a világban a magyarság, hogyan fogalmazza meg önmaga belső képét. Halálában vált legendává a TIZENHÁROMMAL együtt. Szükségünk van a legendákra.

TÁJÉKOZTATÓ TANÁCSÜLÉSEKRŐL

Az utolsó tájékoztató óta a következő határozat-tervezetek voltak napirenden:

A 83-as határozat a Polgármesteri Hivatal épületének hőszigetelését hagyta jóvá. A felújítás összege meghaladja az egymillió lejt. Pályázati pénzből, 2%-os önrésszel történne a felújítás. A munkálatok kivitelezési határideje 18 hónap, egy négyéves futamidő keretében.

A 84-es határozat elfogadja a 49-es villa felújítási tervét.

A 85-ös határozat az ivóvíz és szennyvíz árának növelését hagyta jóvá. Az utolsó áremelés 2015. decemberében volt. Az országos árbizottság által jóváhagyott árakat kellett elfogadni, amelyek november elsejétől érvényesek. A polgári lakosság a vezetékes vízért 3,98 lej/köbméter, míg a cégek 3,63 lej+9%-os áfát fizetnek. A szennyvízért a polgári lakosság 4,08 lejt, míg a cégek 3,43 lej+19%-os áfát fizetnek. Első látásra lehet, hogy soknak tűnik ez az áremelés, de így is csak 70%-ban fedezi a működési költségeket. Az utóbbi időben sok fejlesztés történt: víz- és szennyvízhálózat bővítés, a derítőállomás beüzemelése. Mind a vízüzemek, mind a derítőállomás a valamikori egy váltás helyett három váltásban működik.

A 86-os határozat az építendő Hegyimentő bázis részére átenged a Megyei Tanácsnak 800 négyzetméter területet.

A 87-es határozat elfogadta a 2018-as évre érvényes helyi adók és illetékek értékét. Emelés nem történt sehol. 300 lejre csökkent az 500 négyzetméter alatti közétkeztetési egységek engedélyeztetése, illetve éves működési engedélyük láttamozása. A hibrid autók adókedvezménye is csökkent, a tavalyi 50%-ról, 25%-ra.

A 88-as határozat jóváhagyta 345 köbméter épületfa eladását a borszéki erdőkből 298, illetve 300 lejes kikiáltási áron. A lakosságnak pedig 72 köbméter tűzifa eladását 97,50 lej+áfa értékben.

A 89-es határozat jóváhagyta a pedagógusok szeptemberi ingázási költségét 2060 lej értékben.

A 90-es határozat kiegészíti a Helyi Fenntartható Fejlesztés Tervét az építésre kerülő hegymentő bázis épületével.

A 91-es határozat az Emil-villa modernizálását hagyta jóvá.

A 92-es határozat 58 köbméter épületfa eladását hagyta jóvá a maroshévízi erdőből, 150 lej+áfa kikiáltási árral.

A tanácsülésen meghívottként jelen volt Ferenczy József iskolaigazgató, aki beszámolt az általa vezetett intézmény 2016-2017-es tanév eredményeiről, a nehézségekről, illetve a tervekről.

A Romaqua Prest Rt. részéről jelen volt Joja András igazgató és Roman Elena mérnök, akik megmagyarázták az áremelések szükségességét.

Farkas Aladár

XIX. SZÉKELYFÖLDI GEOLÓGUS TALÁLKOZÓ

Október 27 - 29 között Borszék adott otthont a XIX. Székelyföldi Geológus Találkozónak. Szervezői Gál Ágnes, Székely István, Barabás Emese, Dénes Réka, Jakab Anna, Szigyártó Ottilia és Tóth Attila. A találkozót évről-évre más-más helyszínen szervezik. A találkozót célja, amint azt a facebook oldalon is olvashattuk: " fórumot teremteni a székelyföldi és az innen elszármazott, illetve a magyarországi és más államokbeli magyar (és nem csak) szakembereknek a találkozásra és tapasztalatcserére;

- lehetőséget kínálni a Székelyföld földtanával foglalkozó szakembereknek munkásságuk bemutatására;

- alkalmat adni a fiatal, kezdő szaktársainknak a bemutatkozásra, ismerkedésre;

- előmozdítani a kapcsolatépítést hallgatók, kutatók és kutatócsoportok között."

A rendezvény támogatói a Koch Antal Földtani Társaság, Kolozsvár és a SC. Geo-Tech SRL. A háromnapos rendezvény szakmai kirándulással kezdődött, melynek keretében meglátogatták a borvíztöltődét, majd a talk feltárás, Borvízmúzeum, Főkút, Ösforrás (mofetta) és travertin kőfejtők, illetve a Tündérvölgy-ferdő következett. A szakmai terepszemle estig tartott. Másnap a kultúrottonban Mik József polgármester üdvözölte a találkozót vendégeit, röviden ismertette Borszékot, egy új, Borszék-ról készült kisfilm is bemutatásra került. Szombat a szakdolgozatok bemutatásának a napja volt. Számos dolgozat

elhangzott, pl. KIS Boglárka-Mercedesz, IONESCU Artur, Baciú Călin: Székelyföldi gázömléseink adattára a nemzetközi együttműködések hálózatában, PÁSZTOHY Zoltán: Maradvány trópusi karsztfelszínnek és alakzatok a Nagyhagymás-hegységben, Borszéki karszt, Csiki-medence környezettörténete - paleoökológiai vizsgálatok székelyföldi lápokon, RUSZ Ottilia Borszék és Maroshévíz éghajlatáról, alkalmazott geofizikai mérések Székelyföldön. A dolgozatok bemutatását kerekasztal beszélgetés követte: Hogyan tovább Székelyföldi Geológus Találkozó? Címmel.

A találkozón Cotrigăşanu Cristina, a Turisztikai Információs Központ dolgozója kísérgette geológusokat.

Kolbert Tünde

ARANY 200

Arany János

Barabás Miklós litográfiája
forrás: wikipedia.org

Kétszáz éve született, kétszáz éve a miénk, kétszáz éve szolgálja népét, nemzetét. Joggal vagyunk büszkéek rá, tiszteljük, becsüljük, szeretjük. Több feltalálónk, Nobel-díjasunk vallotta, hogy sikereinek magyarázata részben Arany János költészetének tulajdonítható, a magyar nyelv kifejező erejének és gondolkodás alakító természetének. Teller Ede - nem sokkal halála előtt is állította, hogy nagy szerencsének, példátlan adománynak fogja fel, hogy Arany János műveit eredetiben olvashatta.

Aki azt akarja tudni, hogyan élt Arany János, olvassa el műveit. Köznapi élete nem volt érdekes a szó megszokott értelmében. Kalandjai, igazi, életet gazdagító értelemmel megtöltő cselekedetei műveiben játszódtak le. Ez a pálya a XIX. század elejének társadalmi, szellemi mélységében képződik. A „népből” származott, de ma már tudjuk, hogy ez az annyiszor és olyan ellentmondásos értelemmel használt szó, milyen összetett világot jelölt, még akkor is, ha csak egyetlen osztályt, a földművelő parasztságot jelölték vele. Ő maga vállalta a néppel való sorsközösséget, a nép fia volt, de nem tanyán, kis faluban, hanem egy „kellemes mezőváros”-ban született, s nem szolga-jobbágy fiaként. Az erdélyi fejedelmektől nyert nemességért folytatott perek emésztették fel a család nem nagy vagyonának jó részét, s ennek a hajdúnemességnek, „tört címerének” emléke végigkísérte egész életét. De végigkíséri mint örökös gond a nyomorúságos szegénység emléke is. Hogy a városszéli kis ház Nagyszalontán, amelyben született, leégett, s nem lévén mód újraépítésre, a régi istállóból hevenyészett ottonban kellett gyermekéveit eltöltenie.

E kunyhó képe mellé képzeljük oda azt az épületet is, amelyben élete utolsó másfél évtizedét töltötte: a Magyar Tudomány Akadémiát, ahol a magyar költészet fejlődésének

betetőzőjeként, a legnagyobb élő költőjeként ismerte el és tisztelte az egész nemzet. Elutasította az elhárítható kitüntetések, a közéleti rangokat. Humorral enyhített magányosságánál csak szerénysége volt nagyobb. Már életében nagy és népszerű volt, figyeltek rá, várták a szavait. Egy nemzet, egy ország állta körül az Akadémia palotájában emelt ravatalát, s uralkodónak kijáró tisztelettel kísérte utolsó útjára.

Palotai élete sem tette fennhéjozóvá, a változatos, külső életről így vall „egyszerű élet ez” - s valóban utazásainak térképét igen könnyű lenne megrajzolni: szülőföldjén, s állandó tartózkodási helyein – Nagykőrösön, Pesten túlra csak egy-egy hivatalos út, kirándulás és gyógyfürdőzés alkalmával ment. A tanulmányutazást, új benyomásokkal üdítő „kéjutazást” elutasította magától, a társas élet, szórakozás alkalmával együtt. Feljegyezték róla, hogy az Akadémia palotájában puritán egyszerűséggel s egyre inkább egy remete magányában élt.

Pedig a kor s körülmények, amelyek Arany életét és munkásságát oly erősen befolyásolták nagyon is gazdagok voltak mélyreható, felemelő és lesújtó eseményekben, fordulatokban. Egy korától jó századnyira elmaradt közösségben nőtt fel, de átélte a reformkor felgyorsuló hullámveréseit. Részt vett a szabadságharcban, de túlélte azt, túl kellett élnie a megtorlást, az abszolutizmust, részt kellett vennie a kiegyezés után mindjobban elsekélyesedő magyar szellemi életben. Természete szerint legfeljebb költői némasággal tiltakozott az ellen, amit elítélt, de amiben magát is vétkesnek érezte.

„Hogy reméltünk! S mint csalódánk! /És magunkban mekkorát!...”írta 1877-ben a Régi panasz című versében.

Kétszáz év után is a köztudatban és főleg az irodalomban Arany élő kérdésként maradt fenn. Sótér István szerint nem érezhetjük végsőnek, lezártnak a róla kialakított képet. Szerinte Arany műve túl könnyen vált irodalmi példaképpé, mintává, s ennek magyarázata sokrétűsége, természetete és pályája egyaránt. „Arany művében csak a népiest látni, korlátot jelent, hisz ott van az intenzív intellektualizmus. Akik nemzetiként ünnepelték, nem vették észre, mint törekedett Arany az emberiségi költészet szintje után...Akik a parasztot látták benne, nem vették számba polgárosodási igényeit. Akik polgárnak tekintették nem figyeltek fel arra, hogy társadalmi eszménye egy ábrándosan elképzelt, archaikus demokrácia, melynek szabad és egyenlő tagjai közt csak az erény, az érdem, a vitézség teremt különbségeket. Akik epikus költőnek fogták fel őt, megelégedtek lírájáról...Ugyanakkor lírai mondanivalójának néhány lényeges elemét inkább epikájában fejezte ki.”

Élete végéig kereste, kutatta a költészet értelmét, feladatait: egy felismeréshez mindig visszatért, hű maradt ahhoz a felismeréshez, hogy a költészet által fel lehet emelni a népet. Nemzeti hivatást látott a költészetben, az emberiséghez szóló tanításban a népköltészet eszméit és eszközeit „használta”, ebben lelhető fel gondolkodói ihletének legnagyobb teljesítménye. (Kozmopolita költészet)

REFORMÁCIÓ 1517 - 2017

Martin Luther portréja-Idősebb Lucas Cranach munkája

Értelmező szótárunk a REFORM magyarázatát úgy fogalmazza meg, mint a haladást, korszerűsítést segítő részleges vagy fokozatos átalakítást, változtatást. Politikai vonatkozásban a fennálló rendet alapjaiban nem érintő társadalmi, politikai, gazdasági változtatást, újítást jelenti.

Reformáció, mint történelmi vallás – még mindig a szótár szerint - a 16. sz.-ban Róma fennhatósága alatt álló egyház megreformálását, az egyház tisztaságának a visszaállítását célul kitűző, mérvadónak egyedül a Szentírást tekintő, a pápának Isten és egyén közötti közvetítő szerepét elvető, a protestáns felekezeteket létrehozó vallási és politikai mozgalom.

A reformáció Luther Márton (1483-1546) nevéhez fűződik, ő volt a mozgalom megindítója, 1517-ben szembefordult a feudális egyházzal, gyökeres átalakítást szorgalmazott, összefogott az ellenzéki elemekkel, nyílt forradalmi programot hangoztatott. A 95 pontos programját a wittenbergi várkapura függesztette, ő maga kilépett a szerzetesrendből, fegyverhasználatra szólította fel a német választófejedelmeket. Forradalmisága nem tartott sokáig, de a fellépése nyomán Németországban hatalmas mozgalom keletkezett, de ez a mozgalom különböző célokért küzdött.

Luther mozgalma rövidesen a mérsékelt polgári irányhoz csatlakozott, ő maga a wittenbergi egyetem professzoraként legfőbb elvének azt tartotta, hogy az ember egyedül Krisztus által üdvözülni, nem pedig a jó cselekedetek vagy a vallási törvények megtartása által. A hitigazságok egyetlen forrásának a bibliát tekintette s a pápai, zsinati rendelkezéseket elutasította. Nem ismerte el a pápa egyházfői hatalmát, elvetette a szentségeket, egyedül a püspöki vezető tisztséget tartotta meg, az egyházi szertartásokba bevezette a nemzeti nyelv használatát, a ceremóniákat egyszerűsítette. A XVI. században nemcsak Németországban, hanem a legfőbb európai országban is keletkeztek reformációs mozgalmak. Svájcban Zwingli Ulrich – a Lutherénál radikálisabb elveket hangoztatott -pl- az úrvacsorában csak jelképet látott - Luther hirdette, hogy a

kenyérben és a borban valósággal jelen van Krisztus. Vitáik során Luther Zwinglit szentségtörőnek, a szentírás szavait kiforgatónak nevezte.

Zwinglinél jelentősebb volt az a mozgalom, amelyet a francia származású Kálvin János (1509-1564) vezetett, ezt a vonalat követte a magyarországi, erdélyi reformáció is. Túl az osztályérdekeken, valláspolitikai ideológiákon a reformáció harcos társadalmi mozgalommá fejlődött, támadta az anarchiát, vagyonhajszolást, a nagybirtokot. Az alsóbb néprétegek is azonosulni tudtak a reformációval, hiszen a kizsákmányolás törvényes keretek közé szorítását, a török elleni védelmet és anyanyelvhasználatot találtak a reformáció tanításaiban. A reformáció a magyar társadalom kultúráját gyökeresen átformálta: elősegítette a műveltség színvonalának általános emelkedését, iskolákat létesített, a biblia olvasását mindenki számára lehetővé akarta tenni, ezért szorgalmazta az iskolázást. E program eredményeként a reformáció alig 50 éve alatt a polgárság tekintélyes része elsajátította az írástudást.

Másik nagy érdeme volt a reformációnak a nyomtatott könyv elterjedése is. 1550-ben már Kolozsváron is létezett nyomda a szász Honterus Brassóban működő nyomdája mintájára. Ezekben a nyomdáknak nemcsak vallásos tartalmú könyveket, de az iskolai oktatás számára is nyomtattak könyveket.

Részben a reformátorok népi származásával áll kapcsolatban a reformáció másik lényeges eredménye is: a nemzet fogalmának kiszélesítése (a feudális nemzeten csak a kiváltságos nemesi osztályokat értették).

A reformátor-írók az addigi szűk témakörű irodalomba bevitték a szabad kritikát, a vélemény nyilvánítás jogát, és elsősorban a népköltészetre és a bibliára támaszkodtak, hiszen leggyakrabban használt fegyverük a biblia volt. A hit egyedüli forrásának tartották, tagadtak minden olyan tanítást, amelynek nyomát nem találták a bibliában. Elsősorban az ószövetséget kedvelték, mert ez közelebb állt a népi gondolkodáshoz, mint az újszövetség. Az ószövetségben számos részt találtak a zsidók bátor harcairól, függetlenségük védelmében; ezt könnyen alkalmazhatták a magyar viszonyokra.

Talán negatívumként értelmezhető a reformáció mozgalmában az a tény, hogy száműzte az egyház életéből a pompát, képeket, szobrokat, díszruhákat, egyedül a templomi éneklést tartotta meg, mivel ez nem ellenkezett a szentírás szellemével. Ma is a református istentiszteletben a legfontosabb elem az Ige, erről semmilyen ékítmény nem vonhatja el a figyelmet.

Kanyarodjunk vissza mégis a reformáció értékeihez: az anyanyelvi, magyar irodalmi nyelv kialakulása, megerősödését is neki köszönhetjük, az írott köznyelv normáinak kialakulását segítette elő a Heltai-nyomda, a Károlyi-biblia és a Szenci Molnár munkássága.

VOLT EGYSZER EGY BÖLCSÖDE...

Szeptember végén találkozott egy maroknyi, lelkes csapat, a valamikori bölcsöde közössége. Bár az intézmény megszületése tévedés volt, hiszen az elvtársak napközit akartak, de kiderült,

hogy szükség van rá. Három hónapostól három éves korig három csoport gyerekről gondoskodott a bölcsöde, ami nagy segítséget jelentett a dolgozó anyáknak. Emlékezzünk: a szülési szabadság 112 nap volt! A család által befizetett 29 lej jelképesnek mondható, állam által támogatott intézmény volt. „Napos és hetes” rendszerben működött.

Évek óta készültünk erre a találkozásra, a szervezésben 5 - 6 kolléganő is résztvett. A kedvünkért a már elköltözött munkatársaink is eljöttek, mint ahogy Annus néni is jelen volt, aki 1980-tól élvezi megérdemelt nyugdíját. Megemlékeztünk elhunyt társainkról. Volt bölcsődés növendékünk, Csibi Magdolna gondoskodott a kellemes környezetről és a finom ételekről. Annyira jól sikerült a találkozó, hogy megígértük egymásnak, hogy jövőre is összejövünk. Ha lehetőség lesz, volt „gyerekeinket” is meghívjuk: emlékezzünk, múlassunk együtt!

Eigel Katalin

„GONDOLATOK A KÖNYVTÁRBAN”

Nem árulok el nagy titkot, ha azt mondom, hogy a technológia világában a könyvtár igencsak háttérbe szorult. Sőt, nemcsak a könyvek lettek kevésbé kelendőek, hanem az olvasásban sem nagyon leljük már örömeinket.

Valahogy nehezen nyúlunk egy regény, novella vagy verses kötet után. Minek tennénk? Hisz a filmek, sorozatok tálcán kínálják számunkra a látványosabbnál látványosabb, különböző effektekkel megspékelt, lebilincselő történeteket. Még csak a fantáziánkra sincs szükségünk. Nem is akarjuk azt használni, mert túlságosan megerőltető elképzelni egy számunkra ismeretlen tájat, egy karaktert összerakni a sok kis jellemvonásból vagy az események sorozatára figyelni. Mindez energiát, figyelmet és főként időt igényel. Megerőltető. Elkényelmesedett életünkben már nem „trendi” az erőfeszítés, és nincs időnk a szövegek értelmezésére.

Pedig ezzel saját magunknak ártunk leginkább. Az olvasás nyújtotta élmény kizárásával nem a szomszédom, szüleim vagy tanárom lesz kevesebb, hanem én. Minden egyes könyvben egy tanulás rejlik, ami akarva akaratlanul beépül az életünkbe. Nem az a lényeg, hogy hogyan halt meg Rómeó, hogy Baradlay Kázmér mit testált, vagy hogy Csipike hány centi. A lényeg az, hogy bizonyos szituációkban hogyan viselkedtek? Mit mondtak? Miket gondoltak?

Minden könyvben ott egy apró, titkos üzenet, ami csak nekem szól. Senki másnak. Nekem. Amit csak én tudok feltárni, dekódolni, beemelni az életembe.

A XXI. század embere, nem is tudja mennyire szerencsés. Bármilyen könyv elérhető, csak nyújtunk kell érte a kezünk. Vagy be kell menjünk a könyvtárba. Borszékenként nem lehet okunk panaszra. Könyvtárunk számos kötetel büszkélkedhet, és ez a kínálat folyton bővül. Már szép számmal találunk kortárs irodalmat is. És fontos kortárs irodalmat (is) olvasni. Hiszen korunk szerzőinek vannak számunkra a legaktuálisabb üzenetei. Tizenéveseink is szívesebben mondják Fóris Ferenczi Ritával *De anyu!*, mint hogy „Ég a napmelegtől a kopár szik sarja...” Egy ember

életében nem az lenne a cél, hogy 12 évesen kívülről fújja a *Toldi* minden apró részletét, amiből szinte semmit se ért. Hanem az, hogy majd, valamikor az életben önszántából, élvezettel (és ne kényszerrel!) olvassa végig nemcsak a *Toldi*-t, hanem *Toldi estéjét*-t és *Toldi szerelmét*-t is. Az olvasás élménye nem szakadhat meg iskoláskor végén. Életünk végéig kellene kísérjen.

Az iskolának többek közt az is feladata, hogy visszaadja a gyerekek kezébe a könyvet, úgy hogy rengeteg pozitív olvasási élményt biztosít. Épp ezért iskolán kívüli tevékenységként, havonta egyszer könyvtárat látogatunk román és magyar tagozatos diákokkal. Olyan tevékenységeket próbálunk összeállítani, ami ösztönzi tanulóinkat, hogy visszatérjenek a könyvtárba. Használják.

Szívből ajánlom mindenkinek a könyvtárhasználatot, hiszen nem kerül semmibe. A beiratkozáshoz mindössze egy személyi igazolványra (kiskorú esetén a szülő, gondviselő személyi igazolványára) van szükség, és a nyitvatartási rend is barátságos: hétköznaponként 9-17 óra között.

Éljünk bátran a könyvtár kínálta lehetőségekkel!

Móga Renéta

fotó: facebook/Zimmethausen Szakliceum

VERSENYEZTÜNK

fotó: Móga Attila

A Zimmethausen Szaklíceum iskolásai számára mozgalmasan telt el október. A tanulóknak két, többfordulós versenyen is alkalmuk volt megmérettetni magukat. A *Benedek Elek mesemondó verseny* helyi szakaszát Serilla Emese, Fazakas Ildikó, Buzogány Margit és Móga Renáta szervezték meg. Kategóriánként egy-egy gyerek képviselte intézményünket a körzeti szakaszon: Koppányi Xénia I. osztályos tanuló *A kőleves*, Balázs Teodóra II. osztályos tanuló *A kicsi dió*, Kolbert Roberta IV. osztályos tanuló *A róka, a béka és a kolbász*, illetve Ferencz Brigitta *A kiscigány népmesével*.

A kisiskolásoknak népdalversenyen

is alkalmuk volt megmutatni tehetségüket. A helyi fordulót a tanítónénik (Serilla Emese, Benkő Éva, Fazakas Ildikó, Buzogány Margit) szervezték meg. A továbbjutottak Gyergyószentmiklóson, a körzeti szakaszon méretik meg magukat.

Itt kell megemlíteni, hogy az előző tanév második félévében az akkori előkészítő osztályos Pethő Andor részt vett a *Kányádi Sándor* szavalóverseny országos fordulóján, Serilla Emese tanítónéni kíséretében. Az országos szakaszt májusban szervezték meg a Szilágy megyei Varsolcon. A verseny helyi és körzeti fordulóján első helyezést ért el.

Móga Renáta

Ady Endre: Október 6.

*Őszi napok mosolygása,
őszi rózsza hervadása,
őszi szélnek bús keserve
egy-egy könnye szentelt helyre,
hol megváltott-hősi áron-
becsületet, dicsőséget
az aradi tizenhárom.*

*Az aradi Golgotára
ráragyog a nap sugára,
oda hull az őszi rózsza,
hulló levél búcsú csókja:
bánat sír a száraz ágon,
ott alussza csendes álmát
az aradi tizenhárom.*

*Őszi napnak csendes fénye,
tűzz reá a fényes égre,
bús szívünknek enyhe fényed
adjon nyugvást, békességet:
sugáridon szellem járjon,
s keressen fel küzdelminkben
az aradi tizenhárom.*

SÉTA A TEMETŐBEN

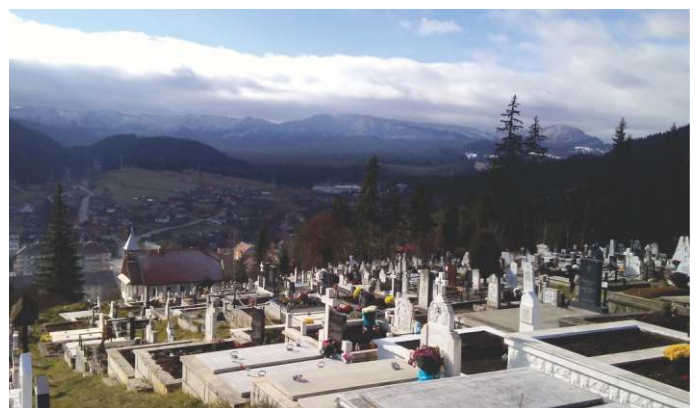
A szeptemberi nagy vihar a Kerekszéken is végigsepert: nagyon sok fenyő fordult ki gyökerestől, törött derékba, egészen megváltozott a Tündérbert és környékének a képe. A Jég-barlang felé vezető erdei úton egy fenyőgal-folyósó-alagút képződött, az arra sétáló gyerekek nagy örömeire. A felnőttek érthetően kevésbé lelkesek tőle.

A temetőt sem kímélte az orkán erejű szél, az őrt álló öreg fenyők, főleg a bal oldali kerítés mentén kidőltek, kitörtek, megrongálva a kerítést. Szerencsére az erdő felé zuhantak, így a sírokban nem tettek kárt. Mivel előreláthatóan egy hasonló vihar szeretteink nyughelyét is megrongálná, megelőzőképpen a megmaradt fenyőket az idevonatkozó törvények betartásával kitermelték. Magyarán: kivágták, amitől teljesen megváltozott a temető arculata. Megnyílt, nagyobbak, „újjnak” tűnik. Csak a balfelső és a zsidó temetővel szomszédos kerítés mellett maradt kettő, illetve három zöld fenyő, vigyázva az örök álmukat alvók nyugalomát. Szép, rendezett a halottak napját váró temető. Új arcát

pedig megszokjuk...

u.i. A temetőben tavasztól három vízcsap ad majd vizet. Akinek temető témában építő ötlete, javaslata lenne, közölje az illetékesekkel: plébánossal, kántorral vagy egyháztanáccsal.

Kolbert Tünde

fotó: Pethő Réka

NEM AZ ÉN FELADATOM...

A szülőség nagyon kemény munka. Sokan azt állítják, hogy a legnehezebb munka. Az én feladatom, hogy szeressem a gyerekeimet és törődjek velük, hogy megteremtsem nekik a biztonságot nyújtó környezetet és megtanítsam őket eligazodni a nagybetűs életben. Az a feladatom, hogy megtanítsam a gyermekeimnek a helyes értékrendet. Az a feladatom, hogy felelős, jólelkű emberekként induljanak el a világba.

Ez egy elég komoly elvárás, anélkül, hogy magába foglalna még egy halom más teljesítendő feladatot.

Nem az én feladatom, hogy megtaláljam a gyermekeim „szenvedélyét”. A szenvedély természetéből fakadóan mélyen személyes és egyéni. Egy ember egyszerűen nem találhatja meg másnak. Ha a gyerekeim szeretnének találni maguknak, hát maguknak kell megkeresni. Nincs mindenkinek szenvedélye. Biztos vagyok benne, hogy sok ember él csodálatosan boldog életet bármiféle szenvedély nélkül.

Nem az én feladatom, hogy felépítsem a gyerekeim önbecsülését. Viszont az az én feladatom, hogy adjak hozzá eszközöket, hogy felépíthessék maguknak. Ha kihívást jelentő célokat határoznak meg, majd megvalósítják őket, javul az önbecsülésük. Persze mások elismerése is segít, ha tudják, hogy őszinte (és a gyerekek, egész kiskoruktól, pontosan érzik, ha nem valódi). Ösztönözhetem a gyerekeimet, hogy állítsanak fel maguknak célokat és ragaszkodjanak is hozzájuk, de az önbecsülést maguknak kell megkeresniük.

Nem az én feladatom, hogy a gyerekeim játszótársa legyek. A gyerekeknek azért van szükségük a szüleikre, hogy szeressék őket, biztosítsák a kényelmüket és útmutatót adjanak az élet különböző területein. A játszótársi feladatkör egyszerűen nincs benne a munkaköri leírásban.

Nem az én feladatom boldoggá tenni a gyerekeimet. A boldogságról alkotott elképzelésem nem egy állandó dolog, folyamatosan formálódik az életem során. Tudom, hogy az, amit akarok, nem mindig vezet a boldogsághoz. Tudom, hogy a pénzzel nyugalmat, biztonságérzetet és bizonyos nehézségekkel

szembeni szabadságot lehet vásárolni, de a boldogságot nem befolyásolja. Tudom, hogy az igazi boldogság az, ha a saját szemszögéből nézed a világot, nem pedig más, akár a szüleid szemüvegén keresztül. A boldogság megtalálása egy élethosszig tartó és nem mindig sikeres utazás. Nem az én feladatom az embernek megtalálni a boldogságát. A gyerekeknek, mint minden más embernek a világon, saját maguknak kell megkeresniük.

Az én feladatom az, hogy megtanítsam nekik az érzelmeik kontrollálását és a késleltetett elégtételt. Senki sem kaphatja meg mindig azt, amit szeretne.

Az én feladatom, hogy életre szóló kapcsolatokkal ruházzam fel a gyerekeimet, hogy olyan emberekkel vegyék körül magukat, akikre egész életükön keresztül számíthatnak, és akik számíthatnak órájuk is. Ezért van a család és a közeli barátok. Az a feladatom, hogy megtanítsam nekik megkülönböztetni a jót a rossztól.

Az a feladatom, hogy úgy engedjem el őket a nagyvilágba, hogy jól képzettek és jól felkészültek legyenek.

Az a feladatom, hogy megtanítsam őket flexibilisnek lenni, felkészítem őket egy olyan világra, amit még én sem ismerek.

Az a feladatom, hogy megtanítsam nekik, hogy néha a feladás a megoldás. A kitartást nem olyan dolgok által tanuljuk, amit szeretünk, hanem olyan ügyekből kifolyólag, amit nem szeretünk.

Szülőként minden fizikai, szellemi és érzelmi erőnkre szükségünk van. Ez egy hosszú, összetett folyamat. Elgondolkodunk azon, hogy a mi szüleink hogyan csinálták olyan egyszerűen, miért volt egyszerűbb az élet, és miért jelentett számukra sokkal kisebb kihívást a felnevelésünk. Gyakran halljuk ezt a kérdést és azt feltételezzük, hogy azért volt így, mert sokkal egyszerűbb időkben éltünk, és sokkal kevesebb szülői jelenlét kellett akkor. De talán másképp volt. Lehet, hogy a szüleink jobban megértették, mit kell megvalósítaniuk. Talán tudták, hogy mi az ő feladatuk és mik a mieink, gyerekeiké.

Kovács Júlia

ÉRTÉKMENTÉS NÁLUNK IS!

Az Országgyűlés már 2012-ben elfogadta a magyar nemzet értékeiről és a hungarikumokról szóló törvényt. A Lakiteleki Népfőiskola már évtizedek óta végzi ezt a feltáró munkát, Lezsák Sándor irányításával. A neves költő, író, az országgyűlés alelnöke, a lakiteleki Népfőiskola vezetője, a Hungarikum Bizottság tagja személyesen tartott eligazítást október elején Gyergyószentmiklóson, ahol kiemelte a feltáró munka fontosságát. Jelenleg a Gyergyói-térségben folyik ez a munka, Gyergyó Kollégium néven. Minden településen 4 egyetemista rója a településeket és az interjúalanyok segítségével próbálják kérdőíves lekérdezővel, majd tavasszal, a mélyinterjú

módszerével beazonosítani a tárgyi vagy/és szellemi értékeket. A program végén az adatokat szakmailag feldolgozzák, és egy tanulmánykötetben bemutatják a végzett munka eredményét. Ez az értékfeltáró munka hozzájárul ahhoz, hogy mindenkiben tudatosuljon, hogy melyek azok az értékeink, amikre büszkék lehetünk, és amiket őriznünk kell.

Az interjúalanyok olyan helyi személyek, akik jártasak településünk életében, ismerik a helyi értékeket, a helyi értékörzőket.

Köszönjük mindazoknak, akik vállalták az adatközlést, a kérdőívek kitöltését.

Farkas Aladár

HALOTTAK NAPJA

„Ne nézzetek rám borzalommal,
ha meghalok:
az a halott a koporsóban
nem én vagyok.
Csak hamu az, elomló televény.
A láng eltűnt.
A láng, – az voltam én....

Gárdonyi Géza: Ha meghalok...

A halottak napja (latinul Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum) keresztény ünnep az elhunyt, de az üdvösséget még el nem nyert, a tisztítótűzben lévő hívekért. A katolikusok november 2-án tartják, ekkleziológiailag a »szenvedő egyház« (ecclesia patiens) ünnepe, a Mindenszentek november 1-i főünnepét követő ünnepnap, amikor a »küzdő egyház« (ecclesia militans) a »szenvedő egyházzal« (ecclesia patiens) emlékezik meg. Ezen a napon sokan gyertyát, méceszt gyújtanak elhunyt szeretteik emlékére, és felkeresik a temetőben hozzátartozóik sírját. Magyarországon a halottak napja fokozatosan vált a katolikus egyház ünnepnapjából – általános, felekezetektől független – az elhunytakról való megemlékezés napjává.

Az ünnep a 11. században terjedt el széles körben, s a 14. században vált hivatalossá. A halottak napján mondott imádság a Halottak olvasója, amely öt tizedből áll, Jézus öt sebének emlékeztetése. Az elhunyt szeretteinkről való megemlékezés, az értük való közbenjárás a purgatórium (tisztítótűz) beli szenvedéseik enyhítésére katolikus hittételen alapul. Vigasztalást nyújt a hátramaradottaknak, hogy így tehetnek valamit

elköltözött szeretteikért imával, vezekléssel, szentmisével. A halottak napi gyászmisék az örök életről és a feltámadásról szólnak.

Magyarországon a két egymást követő ünnephez kötődő szokások széles körben élnek a nem katolikusok között is. A régi magyar népnyelvben „lölkök napja” (=lelkeknek emlékeztete) elnevezése volt. A protestánsok régebben nem gyújtottak gyertyát, [csak a reformáció emléknapiján, október 31-én mentek ki a temetőbe, mindenszentekkor vagy halottak napján nem. Mára az ünnepkör a protestáns magyar közösségeknél három-, négynaposra bővült, és november elsején és/vagy másodikon is kimennek a sírkertbe. Sokan gyertyát is gyújtanak. Az eredetileg katolikus ünnepet és népi hagyományait más felekezetek is átvették. Így nemcsak a katolikus hívek ünnepe, hanem a reformáció több felekezete is elfogadta. Az evangélikusok és az unitáriusok hivatalosan is elismerték. Az evangélikusok a mindenszentek ünnepét is és a halottak napját is megtartják, ugyanabban az időpontban, mint a római katolikusok, bár nem tartozik a fő ünnepek közé. A reformátusok csak szokásjog alapján, a templomon kívül emlékeznek meg az elhunytakról. Az ortodox kereszténység ünnepi naptárában több halottak napja is szerepel. A bizánci szertartásban a pünkösöd előtti szombaton ünneplik. A halottak napját az anglikán egyházban nem tartják meg, bár a vallás bizonyos irányzatai – amelyek nyitottak a katolicizmus irányába – újra visszaemelték a megemlékezéseket.

A zsidó hagyományokon belül Mózes halálához köthető a halottakról való emlékezés a legerősebben.

Sokan a jom kippur ünnepekor emlékeznek meg halottaikról.

forrás: wikipedia.org

Fakanál

Lusta lángos

Hozzávalók: 3 dkg élesztő, fél liter tej, 1 kg liszt, 2 dl tejföl, 1 evőkanál só

Elkészítés:

1. Az élesztőt langyos tejben megfuttatjuk, és a liszttel, a tejföllel és a sóval nem túl lágy tésztát gyúrunk belőle.
2. Letakarjuk, és kb. fél órát langyos helyen kelesztjük.

3. Ezután a tésztát kb. fél cm vastagra kinyújtjuk, és tetszés szerinti formára kiszaggatjuk.

4. Forró olajban, frissen annyit sütünk ki belőle, amennyi éppen elfogy.

5. A maradékot kiolajozott zacskóba téve, 1 héten keresztül akkor sütünk belőle, amikor akarunk.

6. Hűtőben (nem a fagyasztóban) tároljuk.

Sajttal, fokhagymával, tejföllel megszórva nagyon finom.

Molnár Rozália

Anyakönyvi hírek

Születés

Barabás Tivadar 2017.10.17.
Mosneág Bence 2017.10.18.
Isten éltesse !

Házasság

Mosneág Gellért Csaba – Pop Anna-Mária 2017.10.07.
Sok boldogságot! Gratulálunk!

Elhalálozás

Kiss Rozália 1930.04.07. - 2017.10.01.
Nyugodjon békében! Őszinte részvétünk!

BORSZÉKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

Felelős szerkesztő: Kolbert Tünde

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Mihály Emese, Pethő Csongor, Kovács Júlia, Ferenczy József

Számítógépes szerkesztés: Móga Attila, ARTMOBIL Group - Borszék
Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

